

Brusel 17. října 2023
(OR. en)

14285/23

CLIMA 483
ENV 1139
ONU 80
DEVGEN 182
ECOFIN 1054
ENER 551
FORETS 155
MAR 126
AVIATION 192

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	13842/23
Předmět:	Přípravy na 28. zasedání konference smluvních stran (COP28) Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) (Dubaj 30. listopadu – 12. prosince 2023) – závěry Rady

Delegace naleznou v příloze závěry Rady k výše uvedenému tématu ve znění schváleném Radou na 3973. zasedání konaném dne 16. října 2023.

Přípravy na 28. zasedání Konference smluvních stran (COP28) Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC)

(Dubaj 30. listopadu – 12. prosince 2023)

– závěry Rady –

RADA EVROPSKÉ UNIE

NALÉHAVOST OPATŘENÍ V OBLASTI KLIMATU

1. VYJADŘUJE HLUBOKÉ ZNEPOKOJENÍM nad tím, že pozorované dopady změny klimatu, jež mimo jiné sahají od sucha až po povodně, přírodní požáry a vlny veder, nadále nabývají v celosvětovém měřítku na intenzitě, přičemž rekordní extrémní povětrnostní jevy v kontextu rekordních úrovní emisí skleníkových plynů nepříznivě postihují komunity na všech kontinentech. Dále BERE se znepokojením NA VĚDOMÍ rostoucí dopady ve vysoce zranitelných oblastech, jako jsou mimo jiné pobřežní a horské oblasti a polární regiony. V této souvislosti ZDŮRAŽŇUJE mimořádně naléhavou potřebu, aby byla globální reakce zaměřená na řešení klimatické krize posílena prostřednictvím výrazného urychlení celosvětového snižování emisí skleníkových plynů ze strany všech zemí a prostřednictvím adaptačních opatření a udržitelného rozvoje, což je jediný způsob, jak bojovat proti změně klimatu a zajistit pro lidi na celém světě lepší životní úroveň a prosperitu a současně rovněž chránit přírodu a ekosystémy.
2. VÍTÁ skutečnost, že Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC) přijal souhrnnou zprávu k šesté hodnotící zprávě, a ZNOVU OPAKUJE, že velmi oceňuje práci, kterou IPCC v souvislosti se svým šestým hodnotícím cyklem vykonal, a ZDŮRAŽŇUJE, že jeho posouzení možných řešení pro realizaci příslušných opatření jsou politicky relevantní.

3. Se znepokojením PŘIPOMÍNÁ klíčová zjištění uvedená v této souhrnné zprávě, včetně toho, že i) rozsah změn v klimatickém systému způsobených antropogenními emisemi nemá v historii lidstva obdoby, ii) změna klimatu způsobená člověkem zvyšuje četnost, závažnost, prostorový rozsah a trvání extrémních povětrnostních jevů ve všech regionech na celém světě, iii) navzdory pokroku v plánování a provádění v oblasti adaptace existují v této oblasti nedostatky a limity a iv) v současné době vnitrostátně stanovené příspěvky ani zdaleka nedostačují k tomu, aby bylo možné během 21. století zachovat dosažitelnost limitu globálního oteplení o nejvýše 1,5 °C, a zároveň zdůrazňuje, že pro účely adaptace a mitigace jsou již k dispozici proveditelné, efektivní a nízkonákladové možnosti.
4. S velkým znepokojením BERE NA VĚDOMÍ zjištění uvedená v nejnovější zprávě Světové meteorologické organizace nazvané „Global Annual to Decadal Climate Update Report“ (Zpráva o aktualizaci celosvětových ročních až desetiletých prognóz v oblasti klimatu), která poukazuje na rekordní úrovně globálních teplot v příštích pěti letech a odhaduje, že s 66% pravděpodobností bude roční průměrná globální teplota v blízkosti povrchu v letech 2023 až 2027 přinejmenším po dobu jednoho roku o více než 1,5 °C vyšší oproti hodnotám před průmyslovou revolucí.
5. ZDŮRAŽŇUJE, že změna klimatu je součástí vzájemně se posilující tzv. trojí planetární krize, která zahrnuje i úbytek biologické rozmanitosti a znečištění. VYBÍZÍ k tomu, aby byla nalezena řešení, jež budou mít potenciál řešit několik krizí současně, včetně řešení blízkých přírodě.
6. V této souvislosti NALÉHAVĚ VYZÝVÁ, aby byly v tomto kritickém desetiletí celosvětová opatření a ambice posíleny v souladu se zprávami IPCC: k tomu, aby bylo globální oteplení nepřekročilo hranici přibližně 1,5 °C, je zapotřebí, aby celosvětové emise skleníkových plynů dosáhly vrcholu nejpozději před rokem 2025 a aby se ve srovnání s rokem 2019 snížily do roku 2030 o 43 % a do roku 2035 o 60 %.

7. Co nejdůrazněji ZNOVU ODSUZUJE válečnou agresi Ruska vůči Ukrajině, která nejenže hrubě porušuje mezinárodní právo a přináší obrovské ztráty na životech a má nepříznivé zdravotní dopady, mimo jiné i na civilisty, ale také bezprostředně poškozují přírodu a způsobuje dlouhodobé zhoršování životního prostředí, představuje rizika pro jadernou bezpečnost a oddaluje provedení tolik potřebných opatření v oblasti změny klimatu. ZDŮRAZŇUJE, že tato válka ohrožuje nejen globální bezpečnost a stabilitu, ale má také závažné negativní vedlejší dopady na odvětví energetiky a potravinové zabezpečení, a to zejména na globálním Jihu, a je třeba ji naléhavě a rozhodně řešit na úrovni mezinárodního společenství.

POSÍLENÍ OPATŘENÍ, AMBICÍ, PŘÍLEŽITOSTÍ A PODPORY

8. Před zasedáním COP28 ZNOVU ZDŮRAZŇUJE, že pro dosažení úspěšných výsledků při řešení celosvětového problému změny klimatu má zásadní význam mezinárodní angažovanost prostřednictvím silného multilateralismu založeného na pravidlech.
9. POUKAZUJE na příležitosti, jež opatření v oblasti klimatu přinášejí, nejen pro planetu a světovou ekonomiku, a to i z hlediska investičních a finančních příležitostí, konkurenceschopnosti, inovací, tvorby pracovních míst a ekonomického růstu, ale také pro občany, pokud jde o zvýšení životní úrovně, zdraví, důstojná pracovní místa, udržitelné potravinové systémy a dostupné ceny energie.

10. UZNÁVÁ, že smluvní strany by měly při přijímání opatření k řešení změny klimatu respektovat, prosazovat a brát v úvahu své příslušné závazky, pokud jde o lidská práva, právo na zdraví, právo na čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí, práva původních obyvatel stanovená v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel, práva místních komunit, migrantů, dětí a mladých lidí, osob se zdravotním postižením a lidí ve zranitelném postavení, jakož i o genderovou rovnost, posilování postavení žen a dívek a mezigenerační spravedlnost. ZDŮRAZŇUJE, že klíčový význam pro prosazování sociální spravedlnosti, férovosti a inkluzivnosti při globálním přechodu ke klimatické neutralitě mají veřejná a inkluzivní účast, zapojení a přístup k informacím, a to i v případě občanské společnosti a různých zainteresovaných subjektů. ZNOVU OPAKUJE, že EU uvedené hodnoty nadále vyznává. V této souvislosti OCENŮJE práci zvláštního zpravodaje pro prosazování a ochranu lidských práv v souvislosti se změnou klimatu.
11. PODTRHUJE, že jak je uvedeno ve zprávách IPCC, vnitrostátně stanovené příspěvky a jejich aktualizace a provádění kolektivně i nadále ani zdaleka nedostačují k zachování dosažitelnosti cíle nepřekročit globální oteplení o více než 1,5 °C, a s vážným znepokojením ZDŮRAZŇUJE, že globální ambice se musí v souladu s Pařížskou dohodou podstatně zvýšit.
12. PŘIPOMÍNÁ, že všechny smluvní strany byly naléhavě vyzvány, aby v rámci svých vnitrostátně stanovených příspěvků přehodnotily a posílily cíle pro rok 2030 a aby v dostatečném předstihu před zasedáním COP28 zveřejnily nebo v případě potřeby aktualizovaly své dlouhodobé strategie nízkemisního rozvoje, tak aby byly v souladu s teplotním cílem Pařížské dohody. Tyto strategie by měly zahrnovat všechny skleníkové plyny a všechna odvětví a měly by se opírat o konkrétní politiky a opatření k jejich realizaci.

13. V této souvislosti SI JE VĚDOMA toho, že zásadní úlohu při omezování nárůstu globální teploty v tomto kritickém desetiletí a v následujících desetiletích budou hrát všechny hlavní ekonomiky, a ZDŮRAZŇUJE, že všechny velké ekonomiky měly od přijetí Pařížské dohody výrazně zvýšit ambice v rámci svého vnitrostátně stanoveného příspěvku, měly již dosáhnout vrcholu svých emisí skleníkových plynů nebo měly uvést, že tak učiní nejpozději v roce 2025, nebo měly do svého vnitrostátně stanoveného příspěvku zahrnout absolutní cíle v oblasti snižování emisí v rámci celého hospodářství, které by se vztahovaly na všechny skleníkové plyny. Rovněž PODTRHUJE, že hlavní ekonomiky měly předložit nebo aktualizovat své dlouhodobé strategie nízkoemisního rozvoje, které by zahrnovaly i cíl co nejdříve, nejpozději však do roku 2050 dosáhnout nulových čistých emisí skleníkových plynů a které by byly v souladu s jejich aktualizovanými vnitrostátně stanovenými příspěvky a s cílem zachovat dosažitelnost cíle nepřekročit globální oteplení o více než 1,5 °C.
14. ZDŮRAZŇUJE, že přechod na klimaticky neutrální ekonomiku v souladu s cílem nepřekročit globální oteplení o více než 1,5 °C bude podle IPCC vyžadovat, aby v zájmu dosažení nezbytné mitigace bylo v celosvětovém měřítku postupně ukončeno používání fosilních paliv bez omezování emisí a aby bylo již v tomto desetiletí dosaženo vrcholu v jejich spotřebě. V této souvislosti PODTRHUJE, že je důležité, aby se v odvětví energetiky s dostatečným předstihem před rokem 2050 v převážné míře přestala používat fosilní paliva, a že je důležité usilovat o to, aby bylo v průběhu 30. let tohoto století dosaženo plně nebo převážně dekarbonizovaného globálního elektroenergetického systému, v jehož rámci již nebude místo pro novou výrobu elektrické energie z uhlí, neboť v uvedeném odvětví již jsou široce dostupná nákladově efektivní opatření pro dosažení nulových emisí, která zajišťují četné přínosy mimo jiné pro udržitelný rozvoj, lidské zdraví a kvalitu ovzduší, tvorbu pracovních míst a energetickou bezpečnost. Dále ZDŮRAZŇUJE, že v omezeném rozsahu existují technologie ke snižování emisí, které významně nepoškozují životní prostředí, a mají se využívat ke snižování emisí zejména z těžko dekarbonizovatelných odvětví a že technologie k odstraňování emisí mají přispět k dosažení celosvětových negativních emisí, a ZDŮRAZŇUJE, že by se tyto technologie neměly využívat k tomu, aby se odkládala realizace klimatických opatření v odvětvích, v nichž jsou k dispozici proveditelné, účinné a nákladově efektivní alternativy pro zajištění mitigace, a to zejména v tomto kritickém desetiletí. VYZÝVÁ k tomu, aby bylo co nejdříve postupně ukončeno poskytování dotací na fosilní paliva, které není zaměřeno na řešení energetické chudoby ani spravedlivé transformace.

15. VYBÍZÍ k tomu, aby se pracovalo na dosažení dohody o globálních cílech a úkolech pro rok 2030 slučitelných s cílem nepřekročit globální oteplení o více než 1,5 °C, které budou zaměřeny na rychlé zvýšení energetické účinnosti a urychlení využívání energie z obnovitelných zdrojů. Proto VYZÝVÁ k celosvětovému úsilí směřujícímu ke ztrojnásobení instalované kapacity energie z obnovitelných zdrojů na 11 TW a ke zdvojnásobení míry zvyšování energetické účinnosti do roku 2030, přičemž je třeba respektovat vnitrostátní skladbu zdrojů energie v jednotlivých zemích. Tyto cíle musí jít ruku v ruce s úsporami energie a s postupným ukončením výroby a spotřeby energie z fosilních paliv, které má být přijato na zasedání COP28, přičemž je současně třeba spolupracovat s rozvojovými zeměmi, a to i prostřednictvím budování kapacit, technické a finanční pomoci ze všech zdrojů, s cílem řešit výzvy spojené s transformací a zajistit související přínosy, a to i pokud jde o přístup k energii a energetickou bezpečnost.
16. ZDŮRAZŇUJE zjištění IPCC uvedená ve zprávě vypracované v rámci jeho šestého hodnotícího cyklu, podle nichž by nezbytná mitigační opatření související s energetikou měla být doprovázena opatřeními týkajícími se materiálů, jako je materiálová účinnost a oběhové hospodářství.
17. VÍTÁ dohodu o základních prvcích nezbytného právního rámce navržených prostřednictvím balíčku „Fit for 55“, které Evropské unii umožní provést její vnitrostátně stanovený příspěvek a snížit do roku 2030 její čisté emise skleníkových plynů v porovnání s úrovněmi z roku 1990 alespoň o 55 %, dosáhnout klimatické neutrality nejpozději do roku 2050 a poté se zaměřit na dosažení záporných emisí. KONSTATUJE, že podle odhadů Komise by legislativní rámec „Fit for 55“, jakmile bude plně proveden, mohl EU a jejím členským státům umožnit, aby do roku 2030 dosáhly cíle EU v oblasti čistého snížení domácích emisí skleníkových plynů o nejméně 55 % ve srovnání s rokem 1990 a tento cíl překročily.
18. VÍTÁ skutečnost, že v zájmu řešení naléhavé potřeby přijmout v tomto desetiletí relevantní opatření byla sekretariátu UNFCCC předložena aktualizace vnitrostátně stanoveného příspěvku Evropské unie a jejích členských států, v níž jsou v souladu s rozhodnutími přijatými na zasedáních COP26 a COP27 zohledněny v rámci informací nezbytných pro zajištění jasnosti, transparentnosti a srozumitelnosti (ICTU) základní prvky balíčku „Fit for 55“.

19. UPOZORŇUJE na to, že EU svůj příští cíl v oblasti klimatu stanoví v souladu s evropským právním rámcem pro klima. PŘIPOMÍNÁ, že Evropská komise za tímto účelem nejpozději do šesti měsíců od prvního globálního hodnocení případně předloží legislativní návrh založený na podrobném posouzení dopadů.
20. JE SI VĚDOMA, že je stále důležitější, aby všechny smluvní strany zlepšovaly svou schopnost adaptace, budovaly svou odolnost a snižovaly svou zranitelnost vůči změně klimatu, a PODTRHUJE, že ústřední úlohu v této souvislosti hrají komplexní, inkluzivní a efektivně prováděné vnitrostátní adaptační strategie a plány.
21. ZDŮRAZŇUJE, že EU a její členské státy zvyšují úsilí s cílem předcházet rizikům vyplývajícím ze změny klimatu, a to jak doma, tak v zahraničí, což se odráží v tom, jakým způsobem všechny členské státy formulují a provádějí adaptační strategie a plány, přičemž je problematika adaptace začleňována do všech relevantních odvětvových politik EU a další fáze evropské mise v oblasti adaptace na změnu klimatu, jakož i v rámci provádění strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu. SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ, že bude vypracováno evropské posouzení rizik v oblasti klimatu (EUCRA), které podpoří stanovení politických priorit v Evropě souvisejících s problematikou adaptace a rozvoj politik v odvětvích, která jsou vůči změně klimatu citlivá.
22. ZNOVU PŘIPOMÍNÁ, že důležitým aspektem strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu je její mezinárodní rozměr, a zdůrazňuje, že EU podporuje mezinárodní odolnost vůči změně klimatu a připravenost na ni, koncipování politik a pobídek na podporu investic odolných vůči změně klimatu a poskytování cílené podpory partnerským zemím, a to zejména pro účely činností, které podporují provádění jednotlivých fází cyklu politiky v oblasti adaptace (posuzování rizik, plánování, provádění, monitorování, hodnocení a získávání poznatků).
23. VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby s větším úsilím začleňovaly problematiku adaptace na změnu klimatu a odolnosti vůči ní do příslušných stávajících politik, programů a činností ve všech relevantních odvětvích, neboť toto úsilí je klíčové pro to, aby bylo možno rostoucím hrozbám souvisejícím se změnou klimatu čelit.

24. ZDŮRAŽŇUJE, že zajištění toho, aby nárůst průměrné globální teploty nepřekročil hranici 1,5 °C, bude mít zásadní význam pro to, aby bylo v budoucnu možno odvrátit, minimalizovat a řešit ztráty a škody spojené s nepříznivými dopady změny klimatu.
25. PODTRHUJE, že k odvrácení, minimalizaci a řešení ztrát a škod spojených s nepříznivými dopady změny klimatu nebude postačovat žádný jeden způsob reakce sám o sobě. V této souvislosti OCENŮJE, že mnoho zemí, institucí a zainteresovaných subjektů je již zapojeno do financování pestré škály řešení pro reakci na ztráty a škody. UZNÁVÁ, že stávající mechanismy financování je třeba posílit s cílem zvýšit rozsah reakce na ztráty a škody způsobené nepříznivými dopady změny klimatu a řešit stávající prioritní nedostatky, které se zajišťováním opatření a podpory při reakci na ztráty a škody souvisejí. V této souvislosti POUKAZUJE na to, že k mechanismům financování pro reakci na ztráty a škody mají potenciál přispívat mimo jiné mezinárodní rozvojové banky a mezinárodní finanční instituce, včetně Skupiny Světové banky, Mezinárodního měnového fondu a Evropské investiční banky.
26. ZNOVU OPAKUJE, že EU pevně podporuje výzvu generálního tajemníka OSN, aby v následujících pěti letech dosáhly systémy včasného varování zachraňující životy všeobecného pokrytí prostřednictvím iniciativy týkající se systémů včasného varování ohledně rizik plynoucích ze změny klimatu (CREWS) a nástroje pro financování systémových pozorování (SOFF), jakož i iniciativy skupiny V20/G7 nazvané „Global Shield against Climate Risks“ (Globální štít proti klimatickým rizikům), jejímž cílem je zvýšit ochranu zranitelných osob a zemí poskytováním a usnadněním podstatně rozsáhlejšího a kvalitnějšího předem sjednaného financování pro případ katastrof. ZAVAZUJE SE, že bude toto úsilí podporovat, a to i navýšením prostředků na financování a pojištění rizik plynoucích ze změny klimatu (CDRFI) a zajištěním toho, aby byla globální struktura v této oblasti systémová, soudržná a dlouhodobá.
27. SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ, že na zasedání dne 17. října 2023 bude vedena diskuse ohledně jejích závěrů o financování opatření v oblasti klimatu.

28. ZNOVU POTVRZUJE, že EU a její členské státy jsou pevně odhodlány splnit kolektivní cíl, jímž je každoročně až do roku 2025 mobilizovat finanční prostředky na klimatická opatření ve výši 100 miliard USD, a to v rámci smysluplných mitigačních opatření a zajištění transparentnosti provádění, OČEKÁVÁ, že tento cíl bude v roce 2023 splněn, a NALÉHAVĚ VYZÝVÁ všechny ostatní dotčené země, aby v tomto ohledu zvýšily své úsilí. VYZÝVÁ všechny partnery ze všech regionů, kteří tak mohou učinit, včetně vlád, mezinárodních finančních institucí, subjektů OSN a mezivládních organizací a dalších dvoustranných a mnohostranných institucí, a to i nevládních organizací a soukromých zdrojů, aby poskytovali posílenou a dodatečnou podporu pro účely klimatických opatření, a to i v rámci reakce na ztráty a škody, a aby rovněž identifikovali nové a inovativní zdroje financování, a to i ze strany odvětví fosilních paliv s cílem podpořit nejzranitelnější země při mitigaci změny klimatu a budování odolnosti vůči této změně.
29. VÍTÁ výsledky summitu Nového globálního paktu o financování, které přispějí k modernizaci mezinárodního systému financování a jejichž prostřednictvím budou mobilizovány další finanční zdroje, což umožní bojovat proti chudobě a lépe řešit globální výzvy v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti. BERE NA VĚDOMÍ výsledky konference o doplnění prostředků v rámci Zeleného klimatického fondu.

30. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité, aby bylo na zasedání COP28 v Dubaji úspěšně dokončeno první globální hodnocení, které je ústředním prvkem cyklu ambicí stanoveného v Pařížské dohodě, a aby bylo dosaženo ambiciózních a na budoucnost zaměřených výsledků, v jejichž rámci budou jasné definovány možné scénáře a příležitosti pro udržitelný rozvoj odolný vůči změně klimatu, které zachovají dosažitelnost cíle nepřekročit globálního oteplení o více než 1,5 °C, včetně konkrétních doporučení pro posílení, vyvážená, okamžitá, transformativní a ambiciózní opatření v oblasti mitigace a adaptace v období před rokem 2030 a po něm, jež budou realizována v rámci všech systémů, jakož i pro sladění globálních finančních toků s cíli Pařížské dohody. V této souvislosti VYZÝVÁ k tomu, aby výsledky prvního globálního hodnocení poskytly smluvním stranám a zúčastněným subjektům, které nejsou smluvními stranami, konkrétní politické signály, jež budou moci stimulovat realizaci opatření v praxi a posílit mezinárodní spolupráci, a VYBÍZÍ všechny smluvní strany, a to zejména hlavní ekonomiky, aby vypracovaly a předložily dlouhodobé strategie nízkoemisního rozvoje, včetně cíle dosáhnout co nejdříve, nejpozději však do roku 2050 nulových čistých emisí skleníkových plynů, a následně posílené vnitrostátně stanovené příspěvky, které budou v souladu se zachováním dosažitelnosti cíle nepřekročit globální oteplení o více než 1,5 °C a budou zahrnovat cíle v oblasti snižování emisí v rámci celého hospodářství, jež se budou vztahovat na všechny skleníkové plyny. NALÉHAVĚ VYZÝVÁ výbor na vysoké úrovni pro globální hodnocení, aby dal v rámci příprav na zasedání smluvních stran Pařížské dohody (CMA5) a v jeho průběhu politický impuls umožňující dosáhnout úspěšných výsledků prvního globálního hodnocení, a VÍTÁ výsledky summitu o ambicích v oblasti klimatu svolaného generálním tajemníkem OSN.
31. VÍTÁ, že byla zahájena realizace pracovního programu v oblasti mitigace, jehož cílem je v tomto kritickém desetiletí urychleně zvýšit ambice a zintenzivnit provádění v oblasti mitigace, a že za celoroční téma byla pro letošní rok zvolena spravedlivá transformace energetiky. VYZÝVÁ k tomu, aby byly v rámci uvedeného pracovního programu shromažďovány osvědčené postupy a byla poskytována proveditelná řešení, která budou moci všem smluvním stranám umožnit, aby snížily emise z odvětví energetiky, jež má největší potenciál pro snižování emisí a umožňuje nákladově efektivnější opatření, a má tudíž nejlepší předpoklady k tomu, aby přispělo ke zvýšení ambicí a k zintenzivnění provádění v tomto kritickém desetiletí. NALÉHAVĚ VYZÝVÁ k tomu, aby byla tato řešení projednána na každoročním ministerském zasedání na vysoké úrovni u kulatého stolu týkajícím se ambic v období do roku 2030 s cílem dát politický impuls k tomu, aby byla uvedená řešení uplatňována na vnitrostátní úrovni, a to se zohledněním v rámci vnitrostátně stanovených příspěvků v zájmu zvýšení celosvětových ambic, a VYZÝVÁ všechny smluvní strany, aby na zasedání COP28 přijaly významné a ambiciózní rozhodnutí o uvedeném pracovním programu.

32. VÍTÁ, že bylo stanoveno vytvoření pracovního programu pro spravedlivou transformaci týkajícího se způsobů, jak dosáhnout cílů Pařížské dohody, a ZAVAZUJE SE, že bude se smluvními stranami konstruktivně spolupracovat na tom, aby bylo dosaženo rozhodnutí o jeho oblasti působnosti a koncepci, které má být projednáno a přijato na zasedání CMA5. VYZÝVÁ k tomu, aby byl vytvořen pracovní program zaměřený na občany, který nebude nikoho opomíjet a který vytvoří prostor, v jehož rámci budou všechny smluvní strany a zúčastněné subjekty, které nejsou smluvními stranami, moci spolupracovat a poskytovat a čerpat informace o spravedlivé transformaci, a budou tak moci posílit svou schopnost realizovat spravedlivou transformaci na vnitrostátní úrovni, která bude založena na smysluplném a účinném sociálním dialogu a inkluzivní účasti všech.
33. VÍTÁ obohacující dialog, který probíhá na základě pracovního programu z Glasgow a Šarm aš-Šajchu zaměřeného na globální cíl v oblasti adaptace a který usnadňuje sdílení různých vizí a získávání poznatků o osvědčených postupech a zkušenostech, jež mohou být inspirací při stanovování společných priorit pro celosvětová opatření, která budou podporovat pokrok při provádění a plnění globálního cíle v oblasti adaptace. ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba zajistit inkluzivní a participativní procesy, za které ponесou odpovědnost subjekty na místní úrovni, a před změnou klimatu chránit nejchudší a nejzranitelnější osoby, a ZNOVU OPAKUJE, že EU je pevně odhodlána konstruktivně usilovat o to, aby byla na zasedání COP28 dosažena dohoda s cílem poskytnout účinný rámec, který v kombinaci s proveditelnými cíli posílí cyklus politiky v oblasti adaptace, jímž se řídí plnění globálního cíle v oblasti adaptace a přezkum celkového pokroku dosaženého při jeho naplňování.
34. PŘIPOMÍNÁ, že v rámci Klimatického paktu z Glasgow byly smluvní strany z řad rozvinutých zemí naléhavě vyzvány, aby v souvislosti s dosahováním rovnováhy mezi mitigací a adaptací při poskytování navýšených finančních zdrojů objem finančních prostředků, jež rozvojovým zemím kolektivně poskytují na adaptaci, do roku 2025 ve srovnání s úrovněmi z roku 2019 přinejmenším zdvojnásobily. ZDŮRAŽŇUJE, že EU je odhodlána stát v čele společného úsilí, jehož cílem je zvýšit poskytování a mobilizaci finančních prostředků na adaptaci se zvláštním zaměřením na chudé a zranitelné země a komunity, a to zejména na nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy.

35. ZNOVU POTVRZUJE, že EU je nadále odhodlána usilovat o to, aby bylo co nejrychleji zahájeno plné fungování Santiagské sítě pro odvrácení, minimalizaci a řešení ztrát a škod spojených s nepříznivými účinky změny klimatu, a to tím, že bude na zasedání CMA5 zvolen hostitelský subjekt pro působení sekretariátu uvedené sítě a poradní výbor, s cílem dále posílit celosvětovou koordinaci, tak aby se urychlilo poskytování technické pomoci ze strany relevantních organizací, subjektů, sítí a odborníků založené na poptávce a zaměřené na zavádění relevantních přístupů v rozvojových zemích, které jsou vůči nepříznivým dopadům změny klimatu obzvlášť zranitelné.
36. VÍTÁ činnost sekretariátu UNFCCC a dočasného výboru zaměřenou na to, aby bylo zahájeno fungování nových mechanismů financování, včetně fondu, pro reakci na ztráty a škody a aby byla při reakci na ztráty a škody spojené s nepříznivými účinky změny klimatu s cílem maximalizována podpora poskytovaná ze stávajících mechanismů financování. SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ doporučení dočasného výboru pro problematiku ztrát a škod, která mají být projednána na zasedání COP28. ZNOVU OPAKUJE, že je odhodlána zajistit, aby se v praxi začalo uplatňovat rozhodnutí přijaté na zasedání COP27 ohledně nových mechanismů financování, včetně fondu, s cílem pomoci rozvojovým zemím, které jsou vůči nepříznivým dopadům změny klimatu obzvlášť zranitelné. ZDŮRAZŇUJE, že při posuzování klimatických rizik a zranitelných míst je důležité brát v potaz i jiné než tradiční ukazatele, a SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ, že bude pokračovat Glasgowský dialog mezi smluvními stranami, relevantními organizacemi a zúčastněnými subjekty. PODTRHUJE, že nové mechanismy financování, včetně fondu, by měly být založeny na zjištěných prioritních nedostatcích ve finančním prostředí, které v rámci UNFCCC a Pařížské dohody i mimo ně v současnosti existuje, a musí se zaměřit na rozvojové země, které jsou vůči nepříznivým dopadům změny klimatu obzvlášť zranitelné, opírat se o širokou základnu přispěvatelů a rovněž brát v potaz koordinaci, soudržnost a komplementaritu se stávajícími mechanismy financování.

37. SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ, že v kontextu smysluplných mitigačních a adaptačních opatření a zajištění transparentnosti provádění budou pokračovat jednání o novém kolektivním kvantifikovaném cíli týkajícím se financování klimatických opatření, které při zohlednění potřeb a priorit rozvojových zemí bude jakožto projev celosvětového úsilí přispívat z široké škály zdrojů, a to veřejných i soukromých, k plnění cílů Pařížské dohody, a to i v souvislosti s nezbytností sladit všechny finanční toky s nízkoemisním rozvojem odolným vůči změně klimatu. Důrazně VYBÍZÍ k tomu, aby byla v rámci nadcházejících dialogů technických odborníků a ministerského dialogu na vysoké úrovni na zasedání COP28 vedena diskuse o rozšíření základny přispěvatelů pro účely plnění nového kolektivního kvantifikovaného cíle, tak aby byla zohledněna dynamická povaha schopností. VYZÝVÁ všechny smluvní strany Pařížské dohody, které tak mohou učinit, aby k tomuto celosvětovému úsilí přispěly.
38. VÍTÁ dialog, který byl na zasedání v Šarm aš-Šajchu veden ohledně výměny názorů na oblast působnosti čl. 2 odst. 1 písm. c) Pařížské dohody a jeho komplementaritu s článkem 9 a ohledně zajištění lepšího porozumění těmto otázkám. ZNOVU OPAKUJE, že prováděním opatření k dosažení cíle stanoveného v čl. 2 odst. 1 písm. c) nebude nahrazeno poskytování finančních prostředků rozvojovým zemím na klimatická opatření a související závazky rozvinutých zemí. VYBÍZÍ soukromý sektor a další klíčové zúčastněné subjekty, aby zintenzivnily svou činnost a zapojily se do této diskuse s cílem nalézt řešení, jak odstranit překážky při mobilizaci soukromých finančních prostředků na klimatická opatření. SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ výsledky obou seminářů v roce 2023 týkajících se této problematiky a výslednou zprávu z těchto seminářů, která má být projednána na zasedání CMA5, a SE ZÁJMEM OČEKÁVÁ, že na zasedání COP28 bude stanoven nový samostatný bod pořadu jednání s cílem vytvořit rámec pro vedení diskusí o tom, jak realizovat cíl, jímž je sladění finančních toků s nízkoemisním rozvojem odolným vůči změně klimatu, a pro zajištění společného chápání této otázky a dosáhnout v obou těchto ohledech pokroku, což je jeden z rozhodujících faktorů umožňujících mobilizaci finančních prostředků ve velkém rozsahu. V této souvislosti POUKAZUJE na činnost koalice ministrů financí pro opatření v oblasti klimatu.

39. Je zapotřebí klást nadále důraz na snižování emisí a zvyšování pohlcování na vnitrostátní úrovni, přičemž SI JE současně VĚDOMA, že článek 6 může usnadnit stanovení dalších ambicí, na jejichž základě by byla přijata odpovídající opatření dostačující k omezení globálního oteplení na 1,5 °C, a podpořit zapojení soukromého sektoru do klimatických opatření a mobilizaci finančních a nefinančních zdrojů pro tato opatření, přičemž je potřeba zachovat environmentální a sociální záruky, respektovat lidská práva a zajistit ochranu proti klimatickým rizikům. PODTRHUJE, že nezbytným předpokladem je zajistit, aby využívání článku 6 přispívalo k dlouhodobým cílům Pařížské dohody, podněcovalo ambice, chránilo biologickou rozmanitost, zabezpečovalo přírodní propady, podporovalo transformativní investice a udržitelný rozvoj a zajišťovalo ekologickou vyváženost při současném dodržování lidských práv, včetně práv původních obyvatel, jak jsou stanovena v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité úzce sladit mechanismy podle článku 6 s vnitrostátně stanoveným příspěvkem hostitelských smluvních stran, jejich dlouhodobou strategií nízkoemisního rozvoje a cíli Pařížské dohody, přičemž je třeba respektovat příspěvky hostitelských zemí a zachovat prostor pro vyšší ambice prostřednictvím sdílení přínosů v oblasti mitigace a zamezit nucenému setrvání na neudržitelných úrovních emisí, zajistit transparentnost a adicionalitu, řešit problematiku nestálosti, pokud jde o snížení emisí, a zamezit dvojímu započítávání mezi účastníky podle článku 6, jakož i zdokonalit spolehlivé a transparentní postupy měření, vykazování a ověřování ve všech odvětvích. PODTRHUJE, že je důležité zajistit robustní, kompletní a transparentní infrastrukturu a podávání zpráv, aby bylo možné v rámci příslušného mechanismu centrálně sledovat pohyb jednotek od jejich vydání až po jejich zrušení. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité zajistit budování kapacit rozvojových zemí, které jim umožní důsledně provádět tržní činnosti podle Pařížské dohody. VÍTÁ iniciativu nazvanou „Výzva k přijetí opatření pro trhy s uhlíkem navázané na Pařížskou dohodu“, která byla vyhlášena na summitu Nového globálního paktu o financování.

40. JE ODHODLÁNA se všemi smluvními stranami spolupracovat s cílem:

- nadále podporovat uplatňování rámce posílené transparentnosti;
- nadále podporovat inkluzivní diskusi o budoucnosti Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) se zaměřením na to, jak optimalizovat příslušné agendy a zvýšit efektivitu daného procesu a současně zajistit inkluzivnost a poskytnout v rámci procesu UNFCCC více prostoru a usnadnit digitální účast, tak aby bylo možné se zapojit do zvyšování ambicí a posíleného provádění;
- pokročit v ambiciózním provádění Pracovního programu z Glasgow pro opatření k posílení klimatických otázek (ACE) a jeho akčního plánu;
- zabývat se genderovým rozměrem s cílem využít plný potenciál politik v oblasti klimatu a podporovat komplexní opatření pro dosažení genderové rovnosti, a to i tím, že se bude pokračovat v provádění rozšířeného Lidského pracovního programu týkajícího se genderu a jeho druhého akčního plánu pro genderovou rovnost;
- pokročit v diskusích vedených na základě nového společného pracovního programu týkajícího se provádění klimatických opatření v oblasti zemědělství a potravinového zabezpečení, který byl přijat na zasedání v Šarm aš-Šajchu, a přijmout plán, v němž bude nastíněna činnost v rámci tohoto pracovního programu až do zasedání COP31 (2026).

41. ZDŮRAŽŇUJE význam opatření ze strany zúčastněných subjektů, které nejsou smluvními stranami, a to i v rámci procesu UNFCCC, a VYBÍZÍ je, aby vynaložily další úsilí zaměřené na efektivní provádění Pařížské dohody a realizaci výsledků globálního hodnocení, mimo jiné i prostřednictvím globálního akčního plánu v oblasti klimatu. VYZÝVÁ k tomu, aby bylo toto úsilí vyvíjeno při plnění cílů Pařížské dohody, mimo jiné prostřednictvím transparentních a robustních závazků v oblasti nulových čistých emisí, které umožní převzetí odpovědnosti a budou se opírat o důvěryhodné akční plány, a to v souladu s doporučeními odborné skupiny OSN pro závazky nestátních subjektů v oblasti nulových čistých emisí, kterou v tomto ohledu pověřil generální tajemník OSN.

42. BERE NA VĚDOMÍ důrazné výzvy ze strany občanské společnosti, zejména mládeže, k přijetí ambicióznějších a rychlejších klimatických opatření, která budou brát v potaz mezigenerační spravedlnost, a potřebu zavést sociálně přínosnou ekologickou transformaci zohledňující potřeby občanů; v této souvislosti UZNÁVÁ, že při plánování a provádění klimatických opatření je důležitá účast veřejnosti, jakož i její aktivní zapojení a přístup k informacím.
43. JE SI VĚDOMA, že místní a regionální samosprávné orgány hrají vedoucí úlohu při urychlování a rozšiřování klimatických opatření a současně s tím efektivně zapojují občany do procesu přechodu k udržitelnému životnímu stylu a k udržitelným vzorcům spotřeby a výroby, a ZDŮRAŽŇUJE, že je zapotřebí zvýšit zapojení těchto orgánů do provádění vnitrostátně stanovených příspěvků, národních adaptačních plánů a dlouhodobých strategií nízkoemisního rozvoje.
44. PODTRHUJE, že pro urychlení provádění klimatických opatření ve všech odvětvích jsou důležité iniciativy a závazky mnoha zainteresovaných stran ze strany zemí a soukromých subjektů.

JINÉ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE A PROCESY

45. ZDŮRAŽŇUJE, že krize v oblasti změny klimatu a úbytku biologické rozmanitosti, desertifikace, znečištění, jakož i degradace půdy, vody a oceánů jsou silně provázanými jevy, které se vzájemně umocňují, a PODTRHUJE, že tyto problémy lze úspěšně řešit pouze na základě uceleného přístupu, který zahrnuje vzájemně prospěšné strategie spolu se spolehlivými sociálními a environmentálními zárukami, včetně přírodě blízkých řešení, jak byla definována na 5. zasedání Environmentálního shromáždění OSN (dokument UNEP/EA.5/Res.5). VYBÍZÍ smluvní strany, aby řešení blízka přírodě zahrnuly do svých vnitrostátně stanovených závazků, dlouhodobých strategií nízkoemisního rozvoje a národních akčních plánů. VYZÝVÁ k užší spolupráci a k posílení synergií mezi úmluvami z Ria a dalšími mnohostrannými environmentálními dohodami, jakož i dalšími relevantními iniciativami OSN a mezinárodními procesy. ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba se důsledně a komplexně zabývat vzájemně provázanou problematikou vody a klimatu.

46. ZŮSTÁVÁ PEVNĚ ODHODLÁNA posílit synergie mezi UNFCCC a Úmluvou OSN o biologické rozmanitosti (CBD), včetně sladění s celosvětovým rámcem pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu, který byl přijat na zasedání COP15.2 v prosinci 2022 v Montrealu, a podpory provádění tohoto rámce, a to zejména jeho cíle č. 8, a s Desetiletím OSN pro obnovu ekosystémů, a dále pokračovat v realizaci opatření zaměřených na zajištění vzájemně se posilujících vedlejších přínosů pro mitigaci změny klimatu a adaptaci na tuto změnu a na zastavení a zvrácení úbytku biologické rozmanitosti. VÍTÁ, že IPCC a Mezivládní vědecko-politická platforma pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby spolu během sedmého hodnotícího období spolupracují, jak k tomu byly tyto subjekty vyzvány na 10. zasedání této platformy (IPBES-10). PŘIPOMÍNÁ deklaraci světových lídrů o lesích a využívání půdy z Glasgow, jejímž cílem je do roku 2030 zastavit a zvrátit úbytek lesů a degradaci půdy.
47. ZŮSTÁVÁ ROVNĚŽ ODHODLÁNA posílit synergie mezi UNFCCC a Úmluvou Organizace spojených národů o boji proti desertifikaci (UNCCD), a to prostřednictvím iniciativ, jako je Mezinárodní aliance pro odolnost vůči suchu (IDRA), a dále Fórem OSN pro lesy, sendajským rámcem pro snižování rizika katastrof, akčním programem z Addis Abeby, jakož i výsledky dosaženými při plnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a cílů udržitelného rozvoje. VÍTÁ závěry z konference OSN o vodě v roce 2023 jménem předsedy Valného shromáždění a NALÉHAVĚ VYZÝVÁ k jejich urychlenému provedení, přičemž si je vědoma, že problematika vody hraje ústřední úlohu v rámci agendy v oblasti udržitelného rozvoje, a zdůrazňuje, že řešení této problematiky je jednou z klíčových příležitostí, jak dosáhnout mitigace změny klimatu a adaptace na tuto změnu. VÍTÁ ROVNĚŽ rezoluci Valného shromáždění OSN přijatou v návaznosti na konferenci OSN o vodě v roce 2023, jež využívá politické dynamiky, kterou tato konference vytvořila, a nabízí další postup při formování budoucí činnosti v oblasti vody na úrovni OSN. V této souvislosti PŘIPOMÍNÁ závěry Rady EU o problematice vody v rámci vnější činnosti EU a závěry Evropské rady, v nichž se uznává, že je třeba posílit opatření na úrovni EU i na celosvětové úrovni v oblasti vody, a zdůrazňuje význam strategického přístupu k zabezpečení dodávek vody.

48. JE NADÁLE ODHODLÁNA zdůrazňovat, že v rámci celkové odolnosti vůči změně klimatu hrají zásadní úlohu udržitelná správa oceánů a udržitelné hospodaření s vodními zdroji, jakož i zdravé ekosystémy související s vodou a že je důležité postupovat v souladu s Desetiletím vědy o oceánech pro udržitelný rozvoj (2021–2030) a Desetiletím činnosti v oblasti vody (2018–2028), jež vyhlásila OSN. VÍTÁ proto, že byla přijata Dohoda v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachování a udržitelném využívání biologické rozmanitosti moří v oblastech mimo jurisdikci jednotlivých států (BBNJ), a VYZÝVÁ k rychlé ratifikaci a vstupu uvedené dohody v platnost, jakož i k urychlenému přijetí opatření na ochranu oceánů a vody, zejména s cílem podpořit jednání o vytvoření mezinárodního právně závazného nástroje pro boj proti znečištění plasty, a to i v mořském prostředí, a současně ZDŮRAŽŇUJE, že je zapotřebí dosáhnout konkrétních výsledků v souvislosti s plněním cílů udržitelného rozvoje v oblasti klimatu, oceánů a vody.
49. PŘIPOMÍNÁ, že v šesté hodnotící zprávě pracovní skupiny III v rámci IPCC jsou jakožto odvětví, v nichž je zapotřebí zintenzivnit opatření ke snížení emisí, identifikovány mezinárodní letecká a lodní doprava. VÍTÁ pokrok, kterého Mezinárodní námořní organizace (IMO) dosáhla ve své revidované strategii v oblasti skleníkových plynů, jež zahrnuje posílenou společnou ambici dosáhnout okolo roku 2050 nulových čistých emisí skleníkových plynů z mezinárodní lodní dopravy s orientačními kontrolními milníky pro roky 2030 a 2040 a zajišťuje, aby do roku 2030 začala být využívána alternativní paliva s nulovými a téměř nulovými emisemi skleníkových plynů. VYBÍZÍ Mezinárodní námořní organizaci, aby pokračovala ve své práci s cílem vypracovat a do roku 2025 přijmout střednědobá opatření, která by měla zahrnovat normu upravující postupné snižování intenzity lodních paliv z hlediska emisí skleníkových plynů, a mechanismus oceňování emisí skleníkových plynů z námořní dopravy. VYZÝVÁ členské státy Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO), aby se v souladu s úsilím o dosažení dlouhodobého ambiciózního cíle ICAO a plněním cílů Pařížské dohody nejpozději na zasedání Shromáždění ICAO v roce 2025 dohodly na výrazném zvýšení úrovně ambicí programu CORSIA.

50. Rada si je vědoma, že při mitigaci změny klimatu, adaptaci na tuto změnu a budování odolnosti vůči jejím dopadům hrají zásadní úlohu oceány a plní funkci spočívající v ukládání tzv. „modrého uhlíku“ a že je v této souvislosti nezbytně zapotřebí chránit, zachovávat a obnovovat suchozemské ekosystémy, včetně lesů, jakož i vnitrozemské a pobřežní vodní ekosystémy. VÍTÁ každoroční dialog o oceánech a změně klimatu probíhající v rámci UNFCCC.
-